

рис та обговоріть алгоритм їх формування, допоможіть один одному стати кращою версією себе. Знайдіть того, кому дістався стікер, який писали ви та поділіться досвідом як вам вдалося цю якість сформувати в собі. *(Такі пропозиції взаємодії в учнівському колективі пролонгують терапевтичну дію заходу та підсилять позитивні аспекти спілкування підлітків)*. Чи корисна була наша зустріч? Що було найцікавіше? Що ви використаєте в своєму житті з сьогоденішнього спілкування?.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колесникова А. Е. Розвиток емоційного інтелекту як основа протидії підліткового булінгу. Габітус. 2022. Вип. 39. С. 150-154.
2. Хоружий С. М. Психологічні чинники булінгу серед дітей підліткового віку. Вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологія». 2021. №1. С. 103-110.

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ

Селезньова Г.С.

Полтавський національний педагогічний університет

імені В. Г. Короленка

seleznova98@gmail.com

Анотація. Розглядаються ключові аспекти становлення ціннісних орієнтацій при підготовці студентів, які здобувають професійну освіту за спеціальністю «Психологія». Аналізується вплив навчального середовища, особистісного розвитку, професійної рефлексії та практичного досвіду на формування ціннісних установок, що мають важливе значення для ефективної та етично відповідальної діяльності майбутнього фахівця. Визначено провідні гуманістичні цінності, що

формуються у процесі навчання.

Ключові слова: ціннісні орієнтації, професійна підготовка, майбутні психологи, гуманістичні цінності, рефлексія, освітній процес.

Вступ

Проблема становлення ціннісних орієнтацій у процесі професійної підготовки психологів набуває особливої актуальності в умовах сучасного суспільства, яке висуває нові вимоги до якості надання психологічної допомоги, професійної етики та моральної відповідальності фахівця. Ціннісні орієнтації виступають важливим чинником у формуванні професійної ідентичності та впливають на мотивацію, стиль діяльності й міжособистісну взаємодію психолога з клієнтами.

Основна частина

Формування ціннісних орієнтацій у студентів-психологів відбувається у складній системі взаємозв'язку особистісних, соціальних і професійних чинників. Одним із центральних елементів цього процесу є засвоєння гуманістичних цінностей, серед яких чільне місце займають повага до гідності людини, емпатія, альтруїзм, етична відповідальність, прагнення до саморозвитку та допомоги іншим [1].

Результати досліджень (М.І. Лукашевич, 2016; Н.М. Карпінська, 2018) підтверджують, що саме гуманістичні цінності мають тенденцію до посилення в структурі професійної мотивації майбутніх психологів на старших курсах навчання. Зокрема, студенти виявляють більшу чутливість до етичних дилем, вищий рівень емпатії та зацікавленість у самопізнанні [2].

Професійна підготовка сприяє переосмисленню особистих ціннісних установок, їхній інтеграції з професійними стандартами та нормами. Значну роль у цьому процесі відіграє освітнє середовище – викладачі, навчальні дисципліни, тренінги, семінари та супервізії, які виступають джерелами трансляції професійних цінностей. Наприклад, у дослідженні І.Є. Романюк (2020) було доведено, що навчальні курси з етики психологічної діяльності суттєво

впливають на зростання усвідомлення професійної відповідальності у студентів. Важливим чинником є також особистісний приклад педагогів, який сприяє формуванню у студентів професійно-етичної моделі поведінки [3].

Крім того, суттєве значення має розвиток професійної рефлексії, що дозволяє майбутньому психологу усвідомлювати внутрішні ціннісні конфлікти, аналізувати власну поведінку та приймати етичні рішення у складних ситуаціях. Як зазначає О.В. Титаренко (2017), рефлексивність є ключовою характеристикою особистості психолога, що корелює з рівнем сформованості його професійної ідентичності. Рефлексивні практики є необхідною умовою формування відповідального ставлення до професійної діяльності [4].

Особливу роль у становленні ціннісних орієнтацій відіграє практична підготовка, під час якої студенти безпосередньо стикаються з реальними психологічними ситуаціями. Згідно з результатами емпіричного дослідження, проведеного Л.С. Чекаленко (2019), студенти, які проходили практику в закладах охорони психічного здоров'я, продемонстрували більш виражене ставлення до таких цінностей, як милосердя, терпимість та толерантність, у порівнянні з тими, хто мав переважно теоретичну підготовку. Це сприяє не лише закріпленню теоретичних знань, а й формуванню емпатійного підходу, поваги до клієнта та розуміння етичних меж професійної взаємодії [5].

Висновки

Становлення ціннісних орієнтацій у майбутніх психологів є комплексним процесом, що охоплює когнітивний, емоційно-мотиваційний та поведінковий рівні. Ефективна професійна підготовка передбачає створення умов для інтеграції особистісних цінностей із професійними вимогами, розвитку рефлексивності, а також формування сталих гуманістичних установок, які лежать в основі етичної та психологічно компетентної практики.

Ціннісні орієнтації виступають одним з основних чинників активної позиції фахівця, його моральної свідомості, професійної готовності до якісної реалізації набутих знань та вмінь на практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лукашевич М. І. Ціннісні орієнтації студентів як чинник професійного самовизначення // Психологічний журнал. – 2016. – № 2(8). – С. 45–49.
2. Карпінська Н. М. Формування професійних цінностей майбутніх психологів у процесі навчання у вищій школі // Наукові записки НаУКМА. Педагогіка і психологія. – 2018. – Т. 1(2). – С. 38–43.
3. Романюк І. Є. Педагогічні умови формування етичної культури студентів-психологів // Проблеми сучасної психології. – 2020. – № 50. – С. 234–243.
4. Титаренко О. В. Рефлексія як чинник розвитку професійної ідентичності майбутнього психолога // Психологія і суспільство. – 2017. – № 3. – С. 120–127.
5. Чекаленко Л. С. Вплив практичної підготовки на становлення гуманістичних цінностей у студентів спеціальності «Психологія» // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – № 4. – С. 112–117.

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ ТА АМОЕФЕКТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Семко К. В.

Полтавський національний педагогічний університет

імені В. Г. Короленка

keterina2309@gmail.com

Актуальність дослідження. Сучасна освітня ситуація потребує нового погляду на підлітковий вік як на період, у якому відбувається не лише адаптація до зростання вимог навчального процесу, але й інтенсивне становлення самооцінки, автономії, цілепокладання та ставлення до себе як до суб'єкта діяльності. Зміни в освітньому середовищі, що супроводжуються зростанням інформаційного навантаження, цифровою інтеграцією й зрушенням акцентів у